# Sprawozdanie

programu grapher

Szymon Półtorak i Sebastian Sikorski

14.04.2022r

#### Streszczenie

Niniejszy dokument jest sprawozdaniem z prac projektowych w ramach projektu grapher w języku C. W dokumencie został przypomniany cel projektu, opisana struktura folderów, diagram modułów, przedstawione wywołania programu wraz z ich wynikami. Podsumowaliśmy projekt oraz współpracę i wysnuliśmy wnioski na temat tego przedsięwzięcia.

# Spis treści

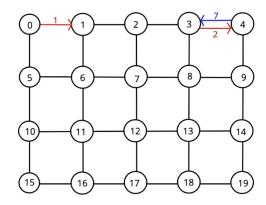
1	Cel pr	rojektu	2			
2	Struktura programu					
	2.1	Struktura folderów	3			
	2.2	Diagram modułów	3			
3	Komp	ilacja programu	4			
4	Przykładowe wywołania i wyniki programu					
	4.1	Plik wejściowy dla trybów generujących	4			
	4.2	Wage Mode	4			
	4.3	Edge Mode	5			
	4.4	Random Mode	5			
	4.5	Read Mode z flagą Standard	6			
	4.6	Read Mode z flagą Extended	7			
5	Zmiany względem specyfikacji					
	5.1	Implementacja Algorytmów	8			
	5.2	Diagram modułów	8			
	5.3	Obsługiwane błędy	8			
	5.4	Zmiany w typach danych	9			
	5.5	Zmiany w strukturach	9			
	5.6	Wywoływanie programu	10			
	5.7	Struktura folderów	11			
	5.8	Makefile	11			
	5.9	Zmiany w funkcjach				
6	Podsu	ımowanie projektu				
7	Podsumowanie współpracy					
8	Wnioski					

# 1 Cel projektu

Celem projektu było stworzenie programu mającego za zadanie generowanie grafów, sprawdzanie ich spójności oraz wyszukiwanie w nich najkrótszej ścieżki między zadanymi przez użytkownika punktami. Grafi są typu kartka w kratke.

- Wage Mode program generuje graf o losowych wagach dróg między wierzchołkami w taki sposób, że jest on spójny,
- Edge Mode program losuje istnienie krawędzi między wierzchołkami grafu oraz wagi do momentu powstania grafu spójnego. Do sprawdzania wykorzystuje algorytm BFS,
- Random Mode program losuje wagi dróg oraz krawędzie między wierzchołkami. W tym trybie graf może być niespójny,
- Read Mode program odczytuje odpowiednio sformatowany plik i szuka najkrótszej ścieżki między podanymi przez użytkownika punktami za pomocą algorytmu Dijkstry. Format pliku został opisany w specyfikacji funkcjonalnej projektu. Jeżeli użytkownik poda w pliku nieprawidłowe dane tzn. wprowadzi literę zamiast wierzchołka lub wagi albo nie poda wierzchołka, a poda wagę i na odwrót to program intencjonalnie pominie tę daną tak jakby nie istniała.

Struktura grafu oparta jest na koncepcji "kartka w kratkę" tzn. graf składa się z wierzchołków równo rozmieszczonych na liniach poziomych i pionowych wyznaczanych przez liczbę wierszy i kolumn. Jedyne połączenia zachodzące między wierzchołkami dozwolone są pionowo i poziomo co pokazuje poniższy diagram, na którym zostały zaznaczone jedynie wagi wybranych krawędzi aby zachować czytelność całego diagramu, jednocześnie obrazując schemat połączeń.

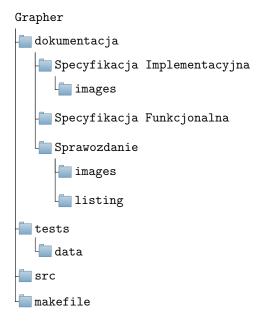


Rysunek 1: Przykład grafu typu "kartka w kratkę"

# 2 Struktura programu

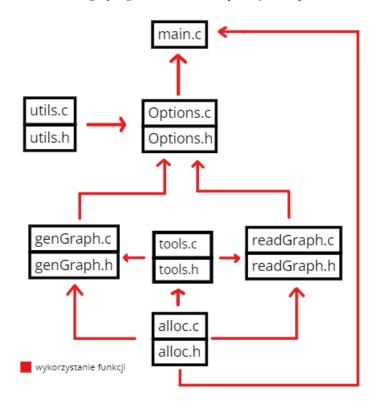
Program grapher skłąda się z 4 folderów nadrzędnych zawierających jego poszczególne elementu. Folder dokumentacja zawiera dokumenty opisujące projekt, czyli: specyfikację funkcjonalną i implementacyjną oraz końcowe sprawozdania z projektu. Są w nich pliki \*.pdf, zdjęcia w formacie \*.png i \*.jpg oraz kod źródłowy tych dokumnetów w formacie \*.tex. Folder tests zawiera kod odpowiedziany za przeprowadzanie testów programu, natomiast folder src zawiera pliki z kodem źródłowym oraz pliki nagłówkowe programu grapher.

## 2.1 Struktura folderów



## 2.2 Diagram modułów

Projekt grapher składa się z modułów: alloc, readGraph, genGraph oraz utils. Każdy moduł składa się z pliku nagłówkowego \*.h oraz pliku z kodem źródłowym \*.c. Posiada on również główny moduł main sterujący działaniem całego programu i składa się on tylko z pliku źródłowego main.c.



Rysunek 2: Diagram modułów

# 3 Kompilacja programu

Program trzeba najpierw skompilować w katalogu głównym projektu. Poniżej przedstawiamy wszystkie komendy możliwe do użycia:

- make podstawowa kompilacja programu grapher,
- make clean usuwa z programu wszystkie pliki robocze oraz skompilowany plik do uruchamiania programu grapher,
- make wm kompiluje program i uruchamia go w trybie wage mode z góry zakładanymi danymi,
- make rem robi to samo co powyższa komenda ale uruchamia program w trybie random mode.
- make em wykonuje to samo co powyższe 2 instrukcje ale uruchamia program w trybie edge mode,
- make rm\_s również wykonuje to samo zadanie ale program korzysta z trybu read mode z flagą standard,
- make rm\_e działa indentycznie jak powyższa z tą różnicą, że z flagą extended
- make test komenda służy do wykonania testów funkcji programu.

# 4 Przykładowe wywołania i wyniki programu

W tym rozdziale przedstawimy wywołania programu wraz z ich wynikami dla różnych scenariuszów aby ukazać jak nasz program działa.

#### 4.1 Plik wejściowy dla trybów generujących

W trybach generujących może to być plik pusty ale może to być również plik z danymi z tym, że zostanie on w całości nadpisany.

#### 4.2 Wage Mode

Wywołanie:

```
./grapher -wm -rows 3 -start 1 -file tests/data/wg.test -end 10 -columns 3
```

Wynik:

```
3 3
       1 \ : 4.585717 \quad 3 \ : 2.045820
       2 :4.538733 4 :5.423964
                                 0 :7.244069
       5 :1.824305 1 :5.235066
       0 :7.925698 4 :2.196238
                                 6 :6.312826
                                               3 :7.128286
       1 :4.510533
                   5 :1.920535
                                 7 :2.290965
       2 :6.035478 8 :1.094937
                                 4 :6.864753
       3 :6.536647 7 :1.280849
       4 :4.256875 8 :2.632008
                                 6 :7.220493
9
      5 :6.789282 7 :6.582145
```

## 4.3 Edge Mode

Wywołanie:

```
./grapher -em -rows 3 -file tests/data/em.test -end 20 -columns 4 -start 5
```

Wynik:

```
1 3 4
        1 :19.565087
       2 :7.709044 5 :19.098520 0 :12.023589
       3 :5.234521 6 :9.323373 1 :9.560008
7 :17.910099 2 :9.985162
5
       0 :5.691044
6
       1 :7.378758 6 :13.917838 9 :16.329826 4 :7.795271
       2 :17.290208 7 :14.446736 5 :10.979684
8
       3 :11.326285 11 :19.911679 6 :6.850261
9
      9 :14.851600
10
      10 :12.269472 8 :9.939303
11
6 :7.851846 11 :16.226280 9 :19.367096
7 :10.335632 10 :13.676853
```

### 4.4 Random Mode

Wywołanie:

```
./grapher -rem -file tests/data/rem.test -end 10 -rows 4 -start 1 -columns 4
```

Wynik:

```
1 4 4
       4 :3.420527
       6 :8.291166
       7 :9.221248
       0 :2.329118 5 :1.648308
6
       9 :7.623956 4 :3.778387
8
       2 :1.069845
       3 :4.940822 11 :5.811645
9
       4 :2.458988 9 :8.196780 12 :3.049104 5 :8.954763 10 :1.132083 13 :3.599470 8 :2.490996
10
11
      6 :9.019028
12
      7 :8.915343 15 :2.557549
14
      9 :1.867567 14 :6.710879
15
     13 :4.420448
11 :5.035956
```

## 4.5 Read Mode z flagą Standard

Plik wejściowy:

```
4 5
                  1 :2.685866 5 :5.470052
                2 :3.155808 6 :1.603836 0 :2.151275
3 :5.568488 7 :8.678036 1 :6.805621
4 :4.893502 8 :6.352131 2 :3.465382
                9 :8.893915 3 :1.397341
0 :2.100994 6 :1.124542 10 :9.470264
1 :5.177972 7 :4.706604 11 :3.765574 5 :3.933496
                2 :9.133201 8 :4.643032 12 :7.491190 6 :5.518209
3 :2.872742 9 :4.960544 13 :4.615400 7 :3.383972
4 :6.784856 14 :9.889497 8 :7.879598
 9
10
11
              5 :8.470722 11 :5.359549 15 :1.035407
6 :9.074558 12 :6.510824 16 :5.603895 10 :7.752595
7 :3.316445 13 :9.497397 17 :4.104725 11 :5.781827
13
14
               8 :8.391312 14 :4.502067 18 :6.882821 12 :8.515854
9 :3.972331 19 :2.060793 13 :3.222458
10 :6.737906 16 :4.994289
16
17

    11
    :2.355659
    17
    :1.380938
    15
    :2.485479

    12
    :6.873868
    18
    :3.253679
    16
    :6.446023

    13
    :1.489268
    19
    :5.637651
    17
    :3.230879

19
20
                14 :1.378765 18 :3.517249
```

Wywołanie:

```
./grapher -rm -file tests/data/rm_s.test -points 1,5,4,8 -standard
```

Wynik:

```
GRAPH IS COHERENT! (1,5); 1 ---> 6 ---> 5 (4,8); 4 ---> 3 ---> 8
```

### 4.6 Read Mode z flaga Extended

Plik wejściowy:

```
1 :14.079570 7 :18.013451
        8 :18.027349 0 :8.487977
3
        3 :10.579045 1 :18.637221
        4 :5.258607 10 :7.197692 2 :15.897541
        5 :19.195051 11 :9.345530 3 :15.480282
6 :17.268742 12 :16.839028 4 :7.884089
13 :17.236659 5 :14.512482
        0 :9.893743 8 :12.356867 14 :7.506790
9
10
        1 :7.865755 9 :7.874695
        2 :8.110882 16 :5.115988 8 :8.157934
11
        3 :7.248958 11 :12.474005 17 :18.592836
        4 :16.970298 12 :16.095942 18 :9.500838 10 :13.332601
13
        5 :19.161458 13 :13.960831 19 :18.983178 11 :9.366063
14
        6 :10.753299 20 :10.594030 12 :5.453957
        7 :13.135396
                        21 :19.473409
16
        22 :5.860485 14 :7.825802
17
       17 :15.299807 23 :6.726627
        10 :9.560902 18 :16.138496 24 :12.203447 16 :15.495648
11 :6.480293 19 :14.071909 25 :10.351046 17 :5.993468
19
20
       12 :16.341457 20 :19.739661 18 :18.111915
21
        13 :8.936962 27 :15.667228 19 :11.762764
22 :12.689115 28 :6.990043
22
23
        15 :12.511560 23 :11.550945 29 :18.400750 21 :8.843950
24
        24 :7.714718 30 :15.746017 22 :17.931632
17 :15.041366 25 :9.103630 31 :15.380775 23 :7.640766
25
26
        18 :9.297662 26 :12.901612 32 :18.555363 24 :16.178947
27
        19 :14.363605 27 :6.283068 33 :10.752525 25 :15.325887 34 :19.517290 26 :6.844361
28
29
        21 :10.190828 29 :13.772129
30
        22 :5.475628 30 :6.971490 28 :6.855536
        23 :19.712006 31 :15.893046 29 :5.518989
32
        30 :6.691543
33
        25 :8.755690 33 :5.361426 31 :14.560269
        34 :8.460465
                        32 :8.341884
35
        27 :5.071621 33 :18.667771
```

Wywołanie:

```
./grapher -rm -extended -points 2,7,3,11 -file tests/data/rm_e.test
Wynik:
GRAPH IS COHERENT !
(2,7); 2(18.637220) ---> 1(8.487977) ---> 0(18.013451) ---> 7
(3,11); 3(5.258607) ---> 4(9.345530) ---> 11
```

# 5 Zmiany względem specyfikacji

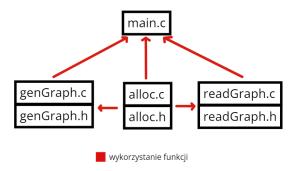
W nieniejszym rozdziale opisujemy zmiany jakie zaszły między specyfikacją funkcjonalną i implementacyjną, a wersją finalną programu.

## 5.1 Implementacja Algorytmów

Ze względu na chęć poprawy wydajności zmieniona została implementacja algorytmów. Algorytm Dijkstry oparty jest teraz na kopcu minimalnym co znacząco zmniejsza złożoność obliczeniową, udało się uzyskać złożoność liniowo-logarytmiczną. Sprawdzanie spójności odbywa się teraz z każdego wierzchołka, aby zagwarantować silną spójność grafu.

## 5.2 Diagram modułów

Z powodu potrzeby dodania nowego modułu zmienił się również diagram modułów. Doszedł moduł utils wspomagający pracę maina w zakresie obsługi błędów. Zostały dodane trzy nowe moduły tools, options oraz utils. Ten pierwszy przechowuje funkcje odpowiedzialne za kolejkę oraz sprawdzanie spójności grafu, drugi wspomaga działanie maina w taki sposób, że przejmuje jego odpowiedzialność w zakresie wywoływania funkcji odpowiadających za działanie trybów oraz za przypisywanie wartości z wywołania programu. Moduł utils jest modułem współpracującym z options. Pomaga on w sprawdzaniu danych wejściowych oraz weryfikuje podanie wszystkich niezbędnych wartości. Poniżej pokażemy starą wersję diagramu modułów, a wersja najnowsza jest przedstawiona wyżej.



Rysunek 3: Diagram modułów – stara wersja

## 5.3 Obsługiwane błędy

W trakcie pisania programu napotkaliśmy na sytuacje, które wymagają zdefiniowania nowych błędów żeby użytkownik wiedział, dlaczego program się wyłączył. Niestety okazało się również, że nasze kody błędów były zbyt duże i program nie mógł zwracać takich wartości dlatego musieliśmy podjąć decyzję o ich zmianie.

Poniższa tabela zawiera wszystkie zadeklarowane błędy w programie:

Nazwa Błędu	Kod	Wyjaśnienie błędu
NO_MODE_FOUND	226	Niepoprawny tryb lub jego brak
NO_FILE_FOUND	231	Nie podano pliku lub plik nie istnieje
WRONG_NUM_OF_ROWS	232	Podano niepoprawną liczbę wierszy
WRONG_NUM_OF_COL	233	Podano niepoprawną liczbę kolumn
WRONG_RANGE_OF_WAGES	234	Zły zakres losowania wartości wag
NO_FLAG_FOUND	235	Nie podany flagi w trybie Read Mode
WRONG_POINTS	228	Podano nieistniejący punkt lub ich złą liczbę
NO_COHERENT	237	Graf jest niespójny
NULL_POINTER_EXCEPTION	228	Alokacja pamięci się nie udała
NOT_READ_MODE	229	Użyto flagi w trybie do generacji, ale działa-
		jącej tylko w Read Mode
MULTIPILE_MODE_DECLARATION	230	Dokonano próby nadpisania zadeklarowanego
		wcześniej trybu programu
WRONG_MODE	227	Użyto flagi w trybie Read, ale działającej tyl-
		ko w trybach generujących
INVALID_DATA	225	Nie podano wymagano argumentu lub podano
		flagę, która nie istnieje
NO_COL_ROWS_FOUND	223	W pliku do czytania nie znaleziono kolumn
		lub wierszy
NO_NODES_FOUND	220	W trybie nie znaleziono wierzchołków
WRONG_ROWS_COLUMNS	198	W czytanym pliku kolumny lub wiersze mają
		wartość mniejszą równą 0

## 5.4 Zmiany w typach danych

Na drodze optymalizacji naszego kodu postanowiliśmy zmienić liczby typu double na typ float, ponieważ uznaliśmy, że nie potrzebujemy podwójnej precyzji w naszym programie.

## 5.5 Zmiany w strukturach

Struktury również przeszły małe modyfikacje spowodowane nieprzewidzianymi potrzebami. Zaprezentujemy je poniżej.

• struct entryRead – ta struktura otrzymała nową zmienną numberPoints odpowiedzialną za przetrzymywanie liczby wszystkich punktów podanych przez użytkownika oraz zmieniliśmy typ zmiennej printFlag żeby móc sprawdzać poprawnie jego podanie. Dodano również dwie nowe zmienne rows i columns odpowiedzialne za przechowanie liczby wierzchołków i kolumn,

```
typedef struct entryRead {
   int rows;
   int columns;
   char* fileName;
   short int printFlag;
   int* points;
   int numberPoints;
} entryR;
```

- struct graphRead została całkowicie usunięta, ponieważ podczas implementacji okazała się bezużyteczna,
- struct node ta struktura otrzymała nową zmienną tablicową node To Connect oraz wszystkie tablice zostały zmienione ze wskaźników na tablice o określonym rozmiarze,

```
typedef struct node {
   bool edgeExist[4];
   float edgeWeight[4];
   int nodeToConnect[4];
} node;
```

• struct entryGen - w tej strukturze jedyna zmiana to typy zmiennych double na float.

```
typedef struct entryGen {
   int rows;
   int columns;
   float rangeStart;
   float rangeEnd;
   short int mode;
   char* fileName;
} entryG;
```

#### 5.6 Wywoływanie programu

Zmianom uległo samo wywołanie programu. Poprzednio zakładaliśmy, że użytkownik będzie musiał przestrzegać kolejności wywołania, ale w czasie pisania programu stwierdziliśmy, że jest to zadanie bezsensowne i teraz użytkownik może wprowadzać przy pomocy odpowiednich flag w dowolnej kolejności poza jednym wyjątek. Owym wyjątkiem jest tryb działania programu, który musi być podawany jako pierwszy argument wywołania programu. Teraz flagi wymagają od użytkownika podania liczb po niektórych flagach. Poniżej przedstawiamy składnię programu. Dla trybów, które generują graf:

```
./grapher [tryb] [plik] [wiersze] [kolumny] [początek] [koniec]
```

Dla trybu Read mode:

```
./grapher [tryb] [plik] [flaga] [punkty]
```

Argumenty wymagające podania wartości:

- plik,
- wiersze,
- kolumny,
- początek,
- koniec,
- punkty.

Ważnym odnotowania faktem jest to, że punkty powinny zostawać podawane po przecinku przykładowo:

```
np.
./grapher -points 1,2,3,4
```

Poniżej w tabeli pokazujemy jak wyglądają wszystkie flagi wraz z ich, krótszymi wersjami jednoliterowymi oraz z krótkim opisem ich działania.

Flaga	Literowy odpowiednik	Funkcja flagi
-points	-p	Służy do określenia punktów w trybie Read Mode.
-file	-f	Służy do załączania pliku, do którego zapisujemy graf
		lub, z którego czytamy graf.
-rows	-О	Służy do określania liczby wierszy w trybach generują-
		cych.
-columns	-с	Służy do wprowadzenia liczby kolumn w trybach gene-
		rujących.
-start	-t	Pozwala określić początek przedziału losowania wag.
-end	-n	Służy do wprowadzania końca przedziału losowania wag.
-WM	-W	Ustawia tryb działania programu na Wage Mode.
-RM	-r	Ustawia tryb działania programu na Read Mode.
-ReM	-m	Ustawia tryb działania programu na Random Mode.
-EM	-e	Ustawia tryb działania programu na Edge Mode.
-standard	-S	Włącza standardowy sposób wyświetlania ścieżki
-enxtended	-X	Włącza rozszerzony sposób wyświetlania ścieżki

Na koniec dodam, że flagi dotyczące trybów mogą się składać z samych małych liter.

#### 5.7 Struktura folderów

W obecnej strukturze zaprezentowanej w tym sprawozdaniu uwzględniliśmy folderu zawierający dokumentację projektu oraz odpowiedzialny za testy.

#### 5.8 Makefile

Makefile został wzbogacony o nowe komendy, które opisane są w rozdziale *Kompilacja programu*. Poniżej przedstawiamy ich listę:

- make wm,
- make rem,
- make em,
- make rm\_s,
- make rm\_e.

## 5.9 Zmiany w funkcjach

Postanowiliśmy zrezygnować ze zmiennych będącymi wskaźnikami na wskaźniki, ponieważ stwierdziliśmy, że nie ma sensu ich stosować w przypadku naszego programu. Dzięki dodanym nowym modułom umiejscowienie funkcji się również zmieniło i niektóre funkcje stały się bardziej uniwersalne.

```
int checkIfCoherentRead(graphR** graph, entryR* entry) oraz int checkIfCoherentGen(node** graph, entryG* entry) zostało zastąpione jedno funkcją:
```

 $\verb|bool checkIfCoherent(node* graph, int numOfNodes)|, która otrzymuje graf oraz liczbe wierzchołków i zwraca wartość \textit{true} lub \textit{false}.$ 

```
void printShortPath(entryR* entry, int* parents) \rightarrow void printShortPath(entryR* entry, int* predecessors, int startPoint, int endPoint), void printExtendedPath(entryR* entry, int* parents, double* weights) \rightarrow void printExtendedPath(entryR* entry, int* predecessors, double* weights, int startPoint, int endPoint).
```

# 6 Podsumowanie projektu

Projekt dotyczący grafów w języku C był realizowany od dnia 24.02.2022r do 14.04.2022r. W ramach niego powstały specyfikacja funkcjonalna i implementacyjna oraz moduły programu grapher takie jak: alloc, main, genGraph, readGraph i utilts. Program można uruchamiać z wieloma flagami, które pozwalają na uruchomienie programu z dostosowanymi przez użytkownika wartościami. Grapher można uruchomić w czterech różnych trybach: Wage, Random, Edge oraz Read. W trybie Read użytkownik ma m.in. możliwość wybrania w jaki sposób wyświetlać najkrótszą ściężkę między zadanymi przez użytkownika punktami dzieki flagom -standard i -extended. Program został gruntowanie przetestowany, dlatego nie powinno być żadnych niespodziewanych zdarzeń.

# 7 Podsumowanie współpracy

Współpraca podczas trwania projektu dotyczącego grafów przebiegła bezproblemowo i sprawnie. Wymagało ona od nas zmian naszej koncepcji ale dzięki stałemu kontaktowi mogliśmy sprawnie wprowadzać zmiany. System kontroli wersji git pozwalał nam na równoczesną pracę nad projektem co spowodowało, że mogliśmy bez zbędnego stresu i presji prowadzić pracę nad zadaniem. Wszelkie zmiany w kodzie były tłumaczone po ukończeniu prac na danym modułem. Podsumowując, współpraca stała na zadowalającym poziomie i pozwalała na wzajemną naukę.

## 8 Wnioski

Sprawdzanie spójności grafów oraz szukanie w nich najkrótszej ścieżki nie jest zadaniem szybkim i trywialnym, a wrecz przeciwnie jest to zadanie wymagające i skomplikowane. Bardzo pomocne w uproszczeniu tych zadań są algorytmy przeszukiwania wszerz (BFS) oraz Dijkstry. Znacząco usprawniły i uprościły wykonanie tych właśnie zadań. Przy takich projektach wymagające jest również pilnowanie by program natrafiając na błąd informował dokładnie co i dlaczego się wydarzyło, oraz zapobieganie wyciekom pamięci. Z tym ostatnim wsparło nas narzędzie valgrind, które pozwoliło nam na skuteczną walkę z wyciekami.